

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
oddělení dozoru České Budějovice

Právní rozbor návrhu obecně závazné vyhlášky

Město: Milevsko

Návrh obecně závazné vyhlášky č. x/2016 k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí a veřejné zeleně (dále jen „OZV“)

Na základě zmocnění

OZV bude vydána na základě zmocnění v ustanovení § 10 písm. c) a v souladu s ustanovením § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Posouzení OZV:

právní posouzení návrhu OZV vychází:

1. z platné legislativy:
 - Ústava ČR
 - Listina základních práv a svobod
 - zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“)
 - zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“)
 - zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“)
 - zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění (dále jen „zákon o pozemních komunikacích“)
2. z Nálezů ÚS:
 - sp. zn. Pl. ÚS 35/06 (Kořenov) – č. 286/2008 Sb.
 - **sp. zn. Pl. ÚS 42/06 Mariánské Lázně**
 - **sp. zn. Pl. ÚS 45/06 (Jirkov)** – č. 20/2008 Sb.
 - sp. zn. Pl. ÚS 46/06 (Mariánské Lázně) – č. 22/2009 Sb.
 - sp. zn. Pl. ÚS 44/06 (Těrlicko) – č. 189/2007 Sb.
 - sp. zn. Pl. ÚS 6/08 (Budyně nad Ohří)
 - sp. zn. Pl. ÚS 33/05 (Krupka)
 - **sp. zn. Pl. ÚS 4/05 (Ústí nad Labem)**
3. z Metodického materiálu – Oblasti veřejného pořádku ve vztahu k možnostem jejich regulace obecně závaznými vyhláškami
4. z Metodického materiálu č. 10 k vydání obecně závazné vyhlášky obce k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.

K obsahu OZV:

Preamble

OZV uvádí, který orgán města OZV vydá (*Zastupitelstvo města Milevsko*) a na základě jakého zákonného zmocnění (§ 10 písm. c) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích a § 9a zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů).

Tento text nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Doporučuje se vypustit následující text: a § 9a zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Čl. 1 – Úvodní ustanovení

Odst. 1 deklaruje předmět OZV: *stanovení povinností k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství a k ochraně veřejné zeleně.*

Odst. 2 deklaruje cíl OZV: *zajistit čistotu a zabránit znečišťování veřejných prostranství.*

Ustanovení § 10 písm. c) zákona o obcích zmocňuje obce k ukládání povinností k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti. Smyslem zmocňovacího ustanovení § 10 zákona o obcích je, aby obec upravovala obecně závaznou vyhláškou záležitosti, které nejsou podle své povahy upraveny zvláštními předpisy jako výkon státní správy a které jsou současně záležitostmi místního významu (Nález Ústavního soudu **sp. zn. Pl. ÚS 44/06 - Těrlicko**). Platí také, že obecně závazná vyhláška se nesmí dostat do rozporu se zákonem (Nález Ústavního soudu **sp. zn. Pl. ÚS 45/06 - Jirkov**).

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 2 – Znečištění ulic a jiných veřejných prostranství

Článek deklaruje, že znečišťováním ulic a jiných veřejných prostranství se rozumí činnost, v jejímž důsledku se na ulice a jiná veřejná prostranství dostávají pevné nebo kapalné látky nebo jiné věci, které jsou v rozporu s účelem užívání ulic a jiných veřejných prostranství. Znečištěním ulic nebo jiných veřejných prostranství se pro účely této vyhlášky rozumí zejména:

- a) odhozené odpadky včetně nedopalků cigaret, žvýkaček a zbytků potravin
- b) krmení pro zvířata
- c) posypové hmoty určené k zajištění sjízdnosti a schůdnosti ulic a jiných veřejných prostranství v době, kdy již neplní účel posypu, tj. po ukončení zimního období
- d) výkaly a výměšky
- e) odpad z údržby zeleně, spadané plody, listí a kůra
- f) volně ložené sypké materiály, které mohou být roznášeny větrem, vodou nebo jiným způsobem a pro které není povoleno zvláštní užívání pozemní komunikace
- g) jakákoli jiná věc bez ohledu na její rozměr a původ, způsobila narušit čistotu na ulicích a jiných veřejných prostranstvích.

Ustanovení je pouze informativního charakteru bez normativních účinků a jen deklaruje, co se pro účely OZV rozumí znečištěním ulic nebo jiných veřejných prostranství.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 3 – Zajištění udržování čistoty na ulicích a jiných veřejných prostranstvích

Odst. 1 deklaruje, že *každý je povinen se chovat tak, aby nezpůsobil znečištění ulic nebo jiných veřejných prostranství.*

Odst. 2 deklaruje v souladu s § 47 odst. 1 zákona o přestupcích, že *při znečištění ulice a jiného veřejného prostranství odstraní neprodleně znečištění jeho původce.*

Odst. 3 stanovuje, že *v případě znečištění ulice nebo jiného veřejného prostranství výkaly zvířete odstraní neprodleně toto znečištění osoba, která je vlastníkem nebo držitelem zvířete nebo jiná osoba, která má zvíře v dané chvíli ve své péči.*

V souladu se zákonem je stanovení povinnosti osobě, která psa doprovází, aby odstranila znečištění způsobené psem (viz nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 35/06 – Kořenov).

Dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. d) zákona o přestupcích se přestupku *dopustí ten, kdo znečistí veřejné prostranství, veřejně přístupný objekt nebo veřejné prospěšné zařízení anebo zanedbá povinnost úklidu veřejného prostranství.*

Stanovení povinnosti odstranit nečistoty způsobené zvířetem na veřejném prostranství lze chápat jako zpřesnění povinnosti stanovené § 47 odst. 1 zákona o přestupcích.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Čl. 4 – Ochrana veřejné zeleně

Článek stanoví, že *na plochách veřejné zeleně je zakázáno:*

- a) *vstupovat do květinových a keřových záhonů, trhat nebo jinak poškozovat na nich rostoucí květiny nebo jiné rostliny*
- b) *používat motorová vozidla, zejména pak vjíždět s těmito vozidly na veřejnou zeleň a stát na ní, tento zákaz se vztahuje i na přípojná vozidla*
- c) *zakládat ohně*
- d) *nocovat a stanovat*
- e) *umísťovat reklamní poutače a jim podobná zařízení bez souhlasu vlastníka pozemku*

K problematice čistoty veřejných prostranství včetně veřejné zeleně a ochrany životního prostředí v obci **se vztahuje mnoho právních předpisů** např. zákon o ochraně přírody a krajiny (zákon č. 114/1992 Sb.), zákon o rostlinolékařské péči (zákon č. 326/2004 Sb.), zákon o přestupcích (zákon č. 200/1990 Sb.), zákon o odpadech (zákon č. 185/2001 Sb.), zákon o pozemních komunikacích (zákon č. 13/1997 Sb.), zákon o vodách (zákon č. 254/2001 Sb.). Pokud obce chtějí tuto problematiku regulovat, musí pečlivě porovnat předmět a cíl zákonné úpravy s úpravou provedou OZV, a to tak, aby se pohybovaly v rámci § 10 písm. c) zákona o obcích a současně aby uloženými povinnostmi chránily veřejnou zeleň bez ohledu

na jejího vlastníka (tj. bez ohledu na to, zda je vlastníkem obec či soukromá osoba). **Jakékoli konkrétnější upřesnění toho, co je čistotou a pořádkem míněno, je možné** (Nález ÚS sp. zn. Pl. ÚS 4/05 – Ústí nad Labem). Zákon umožňuje obci regulovat nakládání s veřejnou zelení, včetně povinnosti pravidelných sečí a jiné údržby této zeleně, samozřejmě za dodržení principu přiměřenosti takového zásahu do vlastnického práva třetích osob... Pokud chce obec chránit veřejnou zeleň v režimu § 10 písm. c), případně veřejný pořádek v režimu § 10 písm. a) zákona o obcích, např. zákazem neoprávněného (ve smyslu nedostatku svolení vlastníka pozemku) stanování a táboření na vymezených veřejných prostranstvích, případně území obce, pak to musí činit zásadně bez ohledu na vlastnictví konkrétního pozemku (Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/06 - Kořenov).

Při vyslovení zákazu v OZV musí obec vycházet z obecného principu proporcionality. Jak vyplývá z Nálezu ÚS sp. zn. Pl. ÚS 35/06 (Kořenov), mělo by být přihlédnuto k povaze chování a jeho způsobilosti (významnou měrou) narušit veřejný pořádek v obci. Obce jsou při vydávání OZV limitovány mezemi své samostatné působnosti, nemohou proto upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě, nebo otázky, které jsou již upraveny předpisy práva veřejného či soukromého, pokud se předmět a cíl obojí regulace překrývají. Smyslem OZV rovněž není reprodukce zákonů týkajících se úkolů státní správy nebo normování této oblasti, ale samostatná správa vlastních záležitostí, jak vyplývá z nálezů Ústavního soudu. Předmět a cíl regulace podle § 10 písm. c) zákona o obcích se neomezuje jen na ochranu rostlin jako živých organismů, ale zahrnuje **ochranu zeleně i v její estetické kvalitě**, jako součást prostředí obklopující člověka v jeho sídlech, a promítající se do kvality života a pohody bydlení v obci a umožňuje tak ukládat na tomto úseku povinnosti, aniž by jim byl vytýkán pokus normovat oblasti, které jsou již upraveny speciálními zákony.

Zákazy uvedené **v písm. a) - e) návrhu OZV** chrání veřejnou zeleň bez ohledu na jejího vlastníka, sledují jiný předmět a cíl regulace, než jaký je obsažen v existující zákonné úpravě a zohledňují výkon eventuálního vlastnického práva třetích osob: **Písm. a)** *vstupovat do květinových a keřových záhonů, trhat nebo jinak poškozovat na nich rostoucí květiny nebo jiné rostliny*. Z konkrétních povinností, které je možné obecně závaznou vyhláškou k ochraně veřejné zeleně uložit, lze jmenovat zákaz poškozovat, ničit či znečišťovat veřejnou zeleň; zákaz vstupovat na květinové záhony. **Písm. b)** *používat motorová vozidla, zejména pak vjíždět s těmito vozidly na veřejnou zeleň a stát na ní, tento zákaz se vztahuje i na přípojná vozidla*. Zákaz vjezdu na parkové a zelené plochy mj. Ústavní soud ČR posuzoval v Nálezu sp. zn. Pl. ÚS 46/06 (Mariánské Lázně) a konstatoval, že toto pravidlo lze chápat jako výkon samostatné působnosti obce ve smyslu § 10 písm. c) zákona o obcích a toto ustanovení OZV ponechal v platnosti. **Písm. c) a d) OZV:** *zakládat ohně, nocovat a stanovat* – tento zákaz je město oprávněno uložit (viz Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 35/06 - Kořenov).

Čl. 5 – Účinnost

Článek stanoví účinnost OZV 15. dnem po dni vyhlášení OZV. Dle ustanovení § 12 odst. 2 zákona o obcích platí, že *pokud není stanovena účinnost pozdější, nabývají právní předpisy obce účinnosti patnáctým dnem po dni vyhlášení*.

Vyžaduje-li to naléhavý obecný zájem, lze výjimečně stanovit dřívější počátek účinnosti, nejdříve však dnem vyhlášení.

Tento článek nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Podpisy, údaje o vyvěšení:

OZV obsahuje místo pro podpisy starosty a místostarosty města dle ustanovení § 104 odst. 2 zákona o obcích. Dále obsahuje OZV prostor pro uvedení dat vyvěšení a sejmutí OZV.

Tento text nebyl shledán v rozporu se zákonem.

Závěr: Při posouzení nebyl shledán rozpor návrhu OZV se zákonem.

Doporučení je uvedeno u preambule OZV (vypustit odkaz na zákon č. 379/2005 Sb.).

Zpracoval: Mgr. Miloš Doucha
V Českých Budějovicích dne 9. května 2016